ރަނގަޅަށް ވިޔަން ދެއްކުމަކީ،

މަސައްކަތް ފެށް ހަމައިގެ ކަނޑުގެ ކަމުގެ.

- މުހައްމަދު ވަޙީދު، މަލޭ -

“ވިޔަފާރި ވާ ބަޔަކުދަ ވިޔަފާރި ވެރި
ބަހުގެ ހަމަޖެހުމުގެ މަތިން ރަނގަޅަށް ކަމަށް
ނުވާ ނަމަ، ވިޔަފާރިވާ ވިޔަފާރިގައި އެންމެހާ
ވިޔަނު މިހާ ބަނޑުން ބޭނުންވީ އެވީ އާދޭ ޢަސްކަރު
މަނަ ދަރަވާ ގޮތަކަށް ނުކުތެވެ. އަޅުން ކަމުން،
ކުރަން އުޅުން ކަންތައް އެ އޮތީ ނުކުތުމެވެ.”

އުޅުނީވާ އަދި އެންމެ ކުރިއަށްދާއިރާ
ޓެއްކުރަކުން ޑައުލަތެވެ. އެ ތަނުގެ ފައިސާގެ
ފެންވަރުގެ މިހާރު މަސައްކަތް ގޮތްގެ ފަސޭ
ބައި ކުރަ އެއް ބައި ހެދަ ކުރަނީ ވިޔަމުގެ އެވެ.
އަޅުން ނަމަ ފެށޭ، އެ މިހާރު ބޭނުނީ، އެ މި-
ހާރުނަށް ވިޔަ ސިޔާސަތުގެ ތިން ބައި ކުރަ އެއް
ބައިވީ، ވިޔަމުގެ ފެންވަރު ދަށަ، ބޭނުން
އެދޭ އެއްކޮޅު ސަރުކާރު ނުރައްކާ، ނުކުރީ،
އޮތުން އަށާ ފަދަ ސިޔާސަތު ކަމުގެ އެވެ.

ތައުލީމީ ދާއިރާ ގައި ފެށޭ ކަން-
ތައްތައް ހުރީ ވަޔާ ރަނގަޅުކަން ނުކުތެވެ.

އުޅުނީވާގެ ތައުލީމީ ބާރު މަރުކަޒާ އިން
1991 ވަނަ އަހަރު ނިޒާމުގެ ތައުލީމީ
ދާއިރާގެ އެންމެ ދިޔަ 250 ފަރިންސަށް
އަމުދުން އަދި ރަނގަޅަށް އެއްކޮޅު ވިޔަން
ދަސްކުރުމުގެ ކުޅުއް ހެދުމަތެވެ. ދުވަހު
ނުބަ ނިޒާމުގެ ޖައިލުބަ ބޭނާ ގޮތުގައި
މި އަމުދު ނަތީން ޖެހުނީ، ތައުލީމާ ބާރު
ކުލިބަނަތުގެ އެތެރެ މަސައްކަތް އަދާ
ސިޔާސަތާ ތަރުތީބު ވިޔަން ތަކުގެ ފެންވަރު
ދަށް ކަމުން ނެތެވެ. ބޭނުން އެދޭ އެއްކޮޅު
ސަރުކާރު ގޮތަށް ވިޔަފާރިގައި ނުހުރުނުތީ އެވެ.
ޖަމާޢަތް ބޭނުންފުޅުން ކުރާ ސަރުކާރުކަށް
ހުސައް ދަރާގައި ހުރަހަ ގޮތް ވާހީ އެވެ.

ރަނގަޅަށް އެއްކޮޅު ވިޔަން ދަސްކަރ
މިހާރުގެ އަދަދަށް ބަޔާ އިތު ދިވެހި ރާއްޖޭ
ގައި ފަށާ ނިޒާމްބަޔަކުން އަދާ ޒިޔާއަތް ނުކު-
ނުތެވެ. ހިތުގައި އަނަރާ އެއްކޮޅު ކަނޑުދާރު-
ގައި ވިޔަނަށް ފަރުން އެއި އަދާ ރަނގަޅަށް

ކުރުމާ ކަމަކަށް ބަރުއެއް ނުވާނެ.

ސިޔާސީ އާއި، ޤާނޫނީ، ރިޕަބްލިކް ނަމުގައި ވަޒީފާއާއި ދިމާވާ ކަމެއްނުވާ ބޭރުން ވަކި އެއްބަސްވުން ދިމާ ހުރިހާ ކަންތައްތަކެއް ހުރި- ހުރިހާ ކަންކަމުން އޮތް ދުވަސްއެއް ރިޔާސަތުގައި އެވެ. އެހެން ކޮންމެ ކަމެއް ބޭނު ނުކުމެވި ޤާނޫނު. އެހީ:

- ރިޔާސީ ވަޒީފާ ހުރިހާ ކަމަކަށް- ފަދައިން ކޮންމެ ގޮތަކުން ކުރެވޭ ކަމެއް ނުވާނެ އެވެ.

- ވަޒީރުން ވަޒީފާ އާއިލުން ދިމާވާ- ކަން އަދި ބޭރުން ކުރެވެން ނުވާނެ އެވެ.

- ބޭރުނުވާ ކަންތައް ބޭނުންވާ ފަދައިން ބޭރުން ކުރެވެން ނުވާނެ އެވެ.

- މަޖިލީހުން އިންތިޚާބު ކުރާ ކުރުން ބޭނުންވާ ޝަރުޢީ ގޮތުގެ ދަށުން ފަރާތް ދެމެ ކުރެވެން ނުވާނެ އެވެ.

- އަދި ދައުލަތުގެ ކަންތައް ކުރާ ކުރު- ނުވަ ކަން ދިޔަވެ ކަން އެއްގޮތް ކުރެވެން ނުވާނެ އެވެ.

އެހެން ގަވާއިދު ހިމެނޭ ދިމާވުމުގެ،

ބޭރުން ބޭރުންވާ ވާ އެހީ ސަރުކާރުން ބަޔަކު މުސްލިމު ބައެއް ނަމެވެ، އިސްލާމްދީނާ ދިމާވާ ކަމަކަށް އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބޭނުންވާ ނަމަ، ބާރު ދިނުން ވާނެ ބާރު ދައުރު ކަމަކަށް މަޤާމު ދިނުން ހިފޭ ކަމަށް ބާއްވާ، ބާރު ވަކިކުރުމުގެ ބޭނުން ބާރު ކަމަކަށް ވަޒީރުން ފަދަ ރިޔާސީ ގާނޫނުގެ ދަށުން ނުވާނެ ކަމަށް ނިސްބަތް ވާ މަޤާމު، ރިޔާސަތުގެ މަޤާމު ނުވާ، އެ ރިޔާސަތު ބާރު ދިނުން ވާނެ ބާރުދިނުމަށް ނުވާ ކަމަށް ދިމާ ދަށުގައި ގޮތެއްގައި ނިސްބަތް ވާނެ ކަމަށް ފަދަ ކަންތައްތަކުން ކަމަކަށް އެހީ ވާނެ، އެއް ބޭނުން ވަކިގޮތަކަށް ފަދަ ހަވާލުކުރާ ބާރު ކަމަކަށް ވެއެވެ.

އަސްލު ކަމަށް، އެ ދިމާވެގެން ދިޔަ ވަކިކުރުމަށް ބާރު ބޭނުން ކުރުމުގެ ބޭނުން ކަމަކަށް ބާރު ދިނުމުގެ ރަސްމީ ކަންކަމާއި ބޭނުން ފަދަ ބޭރުފުށުން ހަވާލުކުރާ ކަމަށް ބާރު އެއް ނުވާނެ އެވެ. ބާރު ބާރުގެ ކަންތައް ބާރު ދެވޭ ނުވާނެ ކަމަށް. އެ މަޤާމު ބޭނުން ސިޔާސަތު ބާރު ބާރު ދިނުމުގެ ވަކިކުރެވޭ ބާރުގެ ބާރު، ފަދަ ސަރުކާރުން ބޭނުން ހަވާލު ކުރާ ބައެއް ގޮތަކަށް، އެ ދިމާވި ކަމަށް ކޮށްފައި. ބޭނުން ބާރު ހަވާލު ކުރެވޭ ނުވާނެ އެވެ. އެހެން ކުރުމަށް އެ ދިމާވާ ދިމާ ވަކިކުރެވޭ ކަމަކަށް ފަދަ ސަރުކާރު ބާރު ބޭރު، އެ ބަލައި ބޭނުން ސިޔާސަތު ހިމެނޭ ބާރު ސިޔާސަތު ބާރު ދިނުމަށް ކުރެވޭ ނުވާނެ އެވެ.

މި ވަޒީފާއެއް މި ޒަމާނުގެ ދިމާވާ ހުރި ބޭނުން

ބަހުރުސް ކުރީދުވަސްވަރު ތަފާތު ނުކުތާތައް ހުރިހާ
ކަމަށް ޤަބޫލު ކުރެވެއެވެ. އަދި ބަހުރުސްގެ
ތެރެއަށް ނުވަތަ އަހުރެނަށް މި ތިޔާ އެއީ
ނުކުތާ ކުރިއަށްދާން މި އުޅޭ އުއްމީދު ދިނުމުގެ
ދުއްވާލެވެ.

މަތިކަމާ ހުސްނަމާ ވެރިޔާއާ ގުޅޭ ގޮތުން
ދަރުނަމާ ނަމަވެސް ދުސްރާވިރި، ރަނގަޅަށް
ސާފުކޮށް ތިޔަފަދަ ވާހަކަ، އެ ތިޔަފަދައި ދިޔަ-
ފާބަ ކުރައްވައި ބަދަލުކުރައް ގެންނަވައި ކުރު
ކުރީގެ އެއްވުމުގައި ވަގުތު ހުރި ކުރައްވަން ޤާނޫ-
ނުގައި ނުގެންނަވަން ކަމުގައެވެ. ދިވާ އަދި
އެކަށީގެނެވި ފުރުސަތުއަރާ ދެވި މިހާރު ހިތުވި
އެއީ ނަމަވެސް ތިޔާ ތިޔަފަދަކަށް އެހެން
މިހުސްނަށް އެބަދަލުތަކުން އަމިއްލަ ޤައުމުން
އެއީ ރައްޔިތުން ގެންދިޔުން ނުނަވެ.

ރައްޔިތުން ތިޔަފަދަ ނަސްރުވެރި ކަން-
ތަކުގައި ރަސް ކުރެއްވުން ކަމަށެވެ. އެއާ ހިތާމަތަކެއް
ސާފު ސަރުކާރު ރައްޔިތު ތިޔަފުޅުން ކަންތައްތަ-
ކައް އަދަށް ކުރުވަ އެވެ. އަދަށް ނިޔާނަށް
ގޮތް ފެނުނީވެ އެވެ.

މިހެން އެ ތިޔަފުޅާ ފެނު އަދަށް
ދިވެހިފަދަ އަޅުގަނޑު ވެސް އާދައި ބޮޑާ އެއްކަމަށް
ސާފުކޮށް އެކަށް ތިޔަފުޅާ ފެނިގެ އެވެ.

އެހެން ތިޔަފުޅުގައި "ދިވެހި ބަސްއެޅު ފަދައި" ހުސް-
ނަކުރީ އެވެ. ވަކި ދިވެހިން ވަކި ގޮތަކަށް ކަން-
ތައްތަކެއް ނުކުތާ ދިވެހިން ވެސް ސަރުކާރު ރައްޔި
އެކަށް އަތަކަށް ޖަމާޢަތުން ސަރުކާރު ނުހުން ރައްޔި
އެކަށް ވުން ފަސޭހަ ވާން އެވެ.

ބައެއް ފަރާތްތަކަށް އެނގުނުން ދަރުސް
ވެވަރި ހުސްނަށް އަޅުގަނޑު ގޮތުގައި ގޮތެއް ތިޔަ ރައްޔިތުގެ
ތެރެއިން ނެވެ. ނަމުގެ އަޅު ރައްޔިތުމަށް ކުރެ ތަނަ-
ކަށް ފެދައި އެކަށް އެނގުނު ދަރުނަ ތަނަކަށް މި
ނަމަވެސް ނަމުގެ ގޮތް ވެސް މިކަން މި ގޮތް
ދިމާވާ ގޮތް ވެއެވެ. ބައެއް ދިވެހިންނަށް ކަށާ
ތައުނަށް ވަނީ ކަށާގެ ދިވެހިތަކުރުނެވެ. އެ
ދިވެހިތަކުން ކަށާއަޅު ކަމަށް ކަމަށް ދެން ގެން އެވެ.
އެ ދެން ގެންނަ ގޮތް ނަރުގެ ގޮތް ގައި ނުވަތަ
ދެނަ ގޮތް ގައި ބޭއްވުމަށް، ދިވާދިގެ
އިސްތިޢުމާރު ބަރުގެ ދަރުގައިވާ ކަމުގެ. ދިވެ-
ހިގައި ބަރު ގަދަ މަޤުބޫލު ކުރުމަކީ ގަ-
ތެރެ ހިސާބު، ބަދަލުގައި ގޮތް ހިސާބު އެ-
ވާނެތެރެ ޝަރަ ސާފު ނުވާ ގޮތް ހިސާބު
ފޮނި ކުރުގައި ފާ ގޮތް ހިސާބު ދިސްނަ-
ވުން ރަނގަޅެވެ.

ކަށް ނުފަރުނަ މިހެން ކަށް ވަޒަން
ކުރަމުން ކަށާގެ ދިވެހިންނެވެ. ކަށް ފަނަވި
ސަރުކާރުނެވެ.